

Broj:

IZVJEŠĆE O REVIZIJI
DRŽAVNE AGENCIJE ZA ISTRAGE I ZAŠTITU
ZA 2005. GODINU

Sarajevo, svibanj 2006. godine

K A Z A L O

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	REVIZIJSKO IZVJEŠĆE	4
1.	Uvod	4
2.	Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2004. godinu	4
3.	NALAZI REVIZIJE I PREPORUKE	5
3.1.	Sustav internih kontrola	5
3.2.	Procedure nabava u tijeku 2005. godine	7
3.3.	Planiranje i izvršenje proračuna	9
3.5.	Popis sredstava i izvora sredstava	10
4.	KORESPONDENCIJA	11
5.	SAŽETAK	11

Privitak 1: Tablica izvršenja proračuna od 01.01. do 31.12.2005. godine.

Privitak 2: Komentari SIPE na nacrt Izvješća.

Privitak 3: Odgovor Ureda za reviziju institucija BiH.

I MIŠLJENJE REVIZORA

- a. Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća na dan 31.12.2005. godine u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu (u daljnjem tekstu: Agencija).
- b. Rukovodstvo Agencije je odgovorno za finansijska izvješća, postupanje sukladno zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sustava internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.
- c. Zakonski temelj revizije sadržan je u Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 12/06). Reviziju smo izvršili sukladno revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI ("Službeni glasnik BiH", broj 15/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da su finansijska izvješća sastavljena sukladno važećoj zakonskoj regulativi i primjenjivim računovodstvenim standardima i da predstavljaju točan i istinit prikaz poslovanja. Revizija ocjenjuje i pouzdanost sustava internih kontrola kojima se osigurava primjena zakona i propisa, zaštita imovine, pouzdano izvještavanje i efikasno poslovanje.
- d. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvješćima, ocjenu računovodstvenih načela prigodom sastavljanja finansijskih izvješća, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prigodom sastavljanja finansijskih izvješća, usuglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sustava internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za izražavanje našeg mišljenja.

Prema našem mišljenju, finansijska izvješća Agencije za 2005. godinu realno i objektivno prikazuju finansijsko stanje Agencije na dan 31. prosinca 2005. godine u svim značajnijim aspektima poslovanja, osim za kvalifikacije učinaka koja na finansijska izvješća imaju sljedeće stavke:

- *Nedostaci i propusti koji govore o slabostima u provedenim procedurama nabava (vidjeti točku 3.2.)*
- *Propusti glede izvršenog popisa sredstava (vidjeti točku 3.4.)*

II REVIZIJSKO IZVJEŠĆE

1. Uvod

Državna Agencija za istrage i zaštitu je sve do lipnja 2004. godine (Službeni glasnik BiH broj:27/04) poslovala kao Agencija za informacije i zaštitu prema Zakonu koji je objavljen u «Službenom glasniku BiH» broj:15/02).

Prema odredbama navedenih propisa Agencija je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću. Agencija je osnovana radi obavljanja policijskih poslova. Agencijom rukovodi direktor (u tijeku 2005. godine uočeni određeni problemi glede imenovanja direktora Agencije) koji ima jednog zamjenika i pomoćnike direktora. Agencija se financira iz Proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH.

Na sva ostala pitanja značajna za djelovanje Agencije kao policijskog organa, koja nisu propisana Zakonom o Agenciji primjenjuje se Zakon o policijskim službenicima BiH.

Poslovi iz nadležnosti Agencije su: Sprečavanje, otkrivanje i istraga krivičnih djela iz nadležnosti Suda BiH; Prikupljanje obavještenja i podataka o krivičnim djelima iz prethodne točke, te praćenje i analiza sigurnosne situacije i pojava koje pogoduju nastanku i razvoju kriminaliteta; Pružanje pomoći Sudu i Tužiteljstvu BiH u prikupljanju obavještenja, te izvršavanje naloga Suda i Glavnog tužitelja BiH); Fizička i tehnička zaštita osoba, objekata i druge imovine zaštićene po zakonu o Agenciji; Zaštita svjedoka; Provođenje međunarodnih sporazuma o policijskoj suradnji i drugih međunarodnih instrumenata u njenoj nadležnosti; Kriminalistička ekspertiza; Ostali poslovi propisani zakonom i drugim propisom.

Prema odredbama navedenog Zakona sjedište Agencije je u Sarajevu i ima tri regionalna ureda i to u Banja Luci, Mostaru i Tuzli.

Agencija osigurava podatke i vodi evidencije u skladu sa Zakonom o policijskim službenicima BiH i drugim propisima BiH.

2. Osvrt na nalaze i preporuke revizije za 2004. godinu

Analizom Izvješća o reviziji za 2004. godinu utvrdili smo koje su preporuke i sugestije ispoštovane, a koje ne, te koje su u procesu realizacije.

Realizirane preporuke:

- Riješeno pitanje imenovanja rukovodstva;

Preporuke koje nisu realizirane:

- Planiranje i izvršenje proračuna nije izvršeno u cijelosti na zadovoljavajući način;

Preporuke koji su u tijeku realizacije:

- Dogradnja zakonske legislative;
- Rješavanje pitanja smještaja sjedišta Agencije .

3. Nalazi revizije i preporuke za 2005. godinu

3.1. Sustav internih kontrola

Revizija je izvršila ispitivanje sustava internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvaliteta financijskog upravljanja u Agenciji. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju financijski izvještaji, te je li financijsko upravljanje sukladno sa postojećim propisima. Ministarstvo financija i trezora dostavilo je svim korisnicima proračuna Praktični vodič za efikasnu internu kontrolu u institucijama Bosne i Hercegovine¹ koji sadržava smjernice glede izrade Pravilnika o internim kontrolama. Vodič je usvojen u okviru Akcionog plana od strane Vijeća ministara i utemeljen je na, u svijetu, široko prihvaćenom modelu sustava internih kontrola od pet komponenti:

- kontrolnog okruženja,
- procjene rizika,
- kontrolnih aktivnosti,
- informacija i komunikacija,
- monitoring.

Po mišljenju revizije, Agencija do sada nije poduzela cjelovite aktivnosti na izgradnji ovakvog modela internih kontrola koji bi se temeljio na spomenutim načelima. Najveća odgovornost za uspostavljanje sustava internih kontrola vezana je za rukovodstvo Agencije. Od uspostavljanja učinkovitog i efektivnog sustava internih kontrola na temelju spomenutih komponenti najviše će koristiti rukovodstvu Agencije, jer će takav sustav osigurati (u razumnom uvjerenju) zakonitost poslovanja u svim segmentima, kao i spriječiti moguće propuste, nepravilnosti i eventualne zlouporabe javnih sredstava. Tijekom revizije 2005. godine smo uočili kako sustav internih kontrola koji regulira područje procesa nabava, potrošnje goriva, korištenje sredstava reprezentacije nije bio u cijelosti zadovoljavajući. Postojeća pravila i procedure kojima se regulira poslovanje su nedograđena, te otežavaju rukovodstvu Agencije preventivno djelovanje i sprečavanje mogućih nepravilnosti. Smatramo kako bi pisane procedure koje reguliraju svakodnevne postupke u svakom procesu Agencije i kojima se određuje kontrolna funkcija nad pojedinačnim postupcima trebale izgrađivati sustav na koji se rukovodstvo Agencije može osloniti i u koje se može pouzdati pri donošenju odluka.

Revizija preporuča rukovodstvu Agencije da identificira sve značajnije procese poslovanja i odrede se rizici za svaki proces (rizici poslovanja), te sukladno procijenjenim rizicima i uz pomoć Vodiča za efikasnu internu kontrolu u institucijama BiH, kreira sustav internih kontrola koji će preventivno djelovati i spriječiti moguće nepravilnosti. Također posebice sugeriramo da se jasno i precizno definira način kontrole i odgovornosti u slučaju nepoštivanja usvojenih pravila i procedura.

- **Kontrolno okruženje**

Kontrolno okruženje je temelj cjelokupnog sustava internih kontrola, koje osigurava disciplinu i organizaciju kao i klimu koja utječe na opću kvalitetu internih kontrola. Kontrolno okruženje podrazumijeva i obvezu rukovodstva u svezi preuzimanja aktivnog interesa u procesu

¹ Pogledati Instrukciju za razvoj i održavanje sustava internih kontrola od 08.03.2005. godine, akt broj 01-02-839/05 koji je sačinilo Ministarstvo financija i trezora i Akcioni plan za uspostavu sustava internih kontrola u institucijama BiH koji je predložila Radna grupa za izradu i provođenje akcionog plana za jačanje internih kontrola, koju je imenovalo Vijeće ministara Odlukom broj 277/04 od 16.12.2004.

planiranja, nadziranja i izvještavanja o postignutim rezultatima i razvijanju prakse upravljanja ljudskim resursima. Organizaciona struktura kao jedan od elemenata kontrolnog okruženja veoma je važna. Funkcionalna organizaciona struktura povećava efikasnost uporabe resursa, eliminacije dupliranja aktivnosti i definira odgovarajuće linije odgovornosti. Organizaciona struktura Agencije nije završena niti popunjena, a po mišljenju revizije to jedan od ključnih činilaca za uspješnost izvršavanja planiranih zadataka. Nadalje smo također uočili kako tijekom 2005. godine nije pravovremeno imenovano rukovodstvo Agencije, što je imalo utjecaj na određene poslovne operacije.

Najvažniji dio kontrolnog okruženja je poduzimanje odgovarajućih mjera kojima će standardi ponašanja i posebice pozitivan stav prema internim kontrolama biti prihvaćen, prvenstveno od strane rukovodstva Agencije, a zatim i preneti na cijelu organizaciju. Organizaciona struktura kao jedan od elemenata kontrolnog okruženja i posebice njena funkcionalnost povećava efikasnost uporabe resursa.

Revizija sugerira rukovodstvu Agencije da zauzme i prenese pozitivan stav prema internim kontrolama na cjelokupnu organizacionu strukturu Agencije u cilju stvaranja pozitivnog kontrolnog okruženja.

- **Procjena rizika**

Mišljenja smo kako bi bilo korisno uraditi shematske prikaze i opise kontrolnih postupaka, i poslovnih procesa, te osobnih zaduženja u svim značajnijim poslovnim procesima, kako bi rukovodstvo Agencije osiguralo realnu i pouzdanu kontrolnu funkciju i nadzor nad primjenom sustava internih pravila i procedura. Prigodom određivanja poslovnih procesa trebalo bi odrediti i procijeniti rizike u tim procesima (primjerice procedure nabave, procedure stvaranja obveza, itd.) i na temelju procijenjenih rizika kreirati sustav internih kontrola.

Preporučamo da se na temelju identificiranih poslovnih procesa izvrši i procjena rizika poslovanja sukladno faktoru materijalnosti i značajnosti, te u onim procesima sa visokim rizicima poslovanja posebice posveti pozornost kreiranju internih kontrola.

- **Kontrolne aktivnosti**

Nakon određivanja rizika poslovanja u odnosu na ciljeve, glavna zadaća za ublažavanje rizika provodi se kroz kontrolne aktivnosti. Pod kontrolnim aktivnostima podrazumijevaju se: jasna i precizna podjela dužnosti, davanje odobrenja i ovlaštenja, kontrola transakcija, kontrola pristupa resursima i evidencijama, usklađivanje, nadzor itd. Kontrolne aktivnosti propisane su u obliku preciznih pravila i procedura, naputaka itd. Postojeća pravila i procedure u Agenciji po mišljenju revizije treba dograditi i kako bi zadovoljila sve gore pobrojane kriterije.

Agencija treba da preispita sva postojeća pravila i procedure, te donijeti nove ili unaprijedi postojeće koja će obuhvatiti sve elemente internih kontrolnih aktivnosti.

- **Informacije i komunikacije**

Uočili smo kako u Agenciji nije uspostavljen ili nije u dovoljnoj mjeri zastupljen sustav informacija i komunikacija putem informacionih tehnologija, te kako samo informiranje i komuniciranje između organizacionih jedinica nije na zadovoljavajućoj razini.

Sugeriramo rukovodstvu pokretanje određenih inicijativa i unapređivanje sustava informiranja i komuniciranja kako unutar samih organizacionih cjelina tako i

između pojedinih organizacionih jedinica, te kreiranje pravila i procedure za takve procese.

- **Monitoring**

Monitoring podrazumijeva praćenje prethodnih komponenti sustava internih kontrola radi kontrole, izmjene (prilagođavanja) danim uvjetima i stalnog unapređenja sustava internih kontrola.

Potrebno je izvršiti odgovarajuće analize i izmjene sustava internih kontrola, te prilagoditi sustav kontrola Vodiču za efikasnu internu kontrolu u institucijama BiH koji je izradilo Ministarstvo financija i trezora. Revizija je svjesna činjenice kako je kreiranje sustava internih kontrola proces koji zahtjeva dosta truda, znanja i vremena, te sugeriramo rukovodstvu Agencije ozbiljan pristup procesu izgradnje sustava internih kontrola.

3.2. Procedure nabava u tijeku 2005. godine

Ured za reviziju je uvažio činjenicu kako je 2005. bila prva godina primjene novog Zakona o javnim nabavama, kao i činjenicu da je javni sektor tijekom 2005. godine bio uskraćen za podršku institucija čije je formiranje predviđeno tim Zakonom, međutim ispunjavajući svoj mandat ipak ističemo obvezu poštivanja normi Zakona o javnim nabavama, te u namjeri da doprinesemo boljem razumijevanju problematike nabava, skrećemo vam pozornost na sljedeće nedostatke u procesima nabava koje smo zabilježili tijekom obavljanja prethodne i završne revizije.

Tijekom revizije smo utvrdili kako Agencija nije primjenjivala Zakon o javnim nabavama u svim segmentima (primjerice gorivo, materijal za održavanje vozila, usluge za održavanje vozila i osiguranje vozila, avio - karte, Internet usluge). Ovdje prije svega mislimo na nabave koje je Agencija vršila od dobavljača koje je izabralo Povjerenstvo koje imenovalo Vijeće ministara tijekom cijele 2005. godine. S obzirom kako je spomenuti Zakon donesen u 11. mjesecu 2004. godine, mišljenja smo kako je trebalo isti primjenjivati u tijeku 2005. godini u svim segmentima i blagovremeno odustati od naslijeđenih ugovora sa dobavljačima koji su zaključeni prije stupanja na snagu Zakona o javnim nabavama.

Uredu za reviziju su poznati problemi i nedoumice primjene Zakona o javnim nabavama u prvoj godini, ali je i također mišljenja kako je trebalo uložiti više napora i truda, te provodite zakonske procedure kada su u pitanju javne nabave i vršiti primjenu zakona u svim njegovim segmentima. Reviziju sugerira rukovodstvu Agencije ubuduće obveznu dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama u svim njegovim segmentima.

Uočeni nedostaci i propusti kod izvršenih nabava sukladno Zakonu o javnim nabavama:

Ovom prigodom posebice želimo da ukažemo na propuste koji su učinjeni, po mišljenju revizije, prigodom donošenja Rješenja o imenovanju Povjerenstva za javne nabave opreme za Agenciju broj 14-01/1-34-3087/05 od 06.10.2005. godine. Naime radi se o članku IV spomenutog Rješenja koji govori o tome, kako se radi o specifičnoj vrsti opreme, rijetkim ponuđačima koji se bave nabavama i isporukom te vrste robe, kao i žurnim nabavama, te da Povjerenstvo pristupi procjeni ponude ako se podnese barem jedna za pojedinačni LOT.

S obzirom kako se Agencija opredijelila da primjeni otvorenom postupku za ovu vrstu nabave, isti bi po mišljenju revizije treba da sadrži minimalno tri ponude s ciljem osiguranja konkurencije, Povjerenstvo je vršilo evaluaciju i u slučajevima kada je bila samo jedna ili dvije ponude, što po nama ne osigurava u cijelosti tržišnu konkurenciju (uočili smo takvu pojavu kod sedam lotova gdje je bila samo jedna ponuda, a radi se o vrijednosti od 1.162.457,00 KM bez poreza i četiri lota gdje su bile dvije ponude, a radi se o vrijednosti od 1.105.850,00 KM također bez poreza).

U otvorenom postupku izbor najpovoljnijeg ponuđača, kada ugovoreni organ (Agencija) primi manje od tri ponude, mora bi se cijeliti svaki konkretan slučaj, u ovisnosti od predmeta javne nabave. Samo isključivo u onim slučajevima kada postoje relevantni dokazi kako na tržištu nema dovoljan broj ponuđača koji mogu izvršiti isporuke tražene robe, ugovoreni organ, uz obrazloženje tih razloga može nastaviti postupak i izvršiti izbor najpovoljnijeg dobavljača. Ovakvi se slučajevi primjenjuju izuzetno u praksi i trebaju obvezno biti potkrijepljeni dokazima i razlozima za primjenu. Revizija nije imala na uvid takve dokaze, nego samo usmene informacije od uposlenika, koji su nam govorili kako na tržištu nema dovoljno takvih ponuđača.

Želimo da ukažemo kako dio sadržaja Rješenja o formiranju Povjerenstva za javne nabave, koju imenuje ugovorni organ, sadrži odredbu iz koje se može izvesti zaključak o preporuci Povjerenstvu da se izvrši izbor najpovoljnijeg dobavljača bez obzira na činjenicu što se na nije prijavilo više dobavljača. Sadržaj Zakona o javnim nabavama osigurava mehanizam da Povjerenstvo samostalno, nakon okončanog postupka, daje ugovornom organu preporuku, zajedno sa izvještajem o radu i razlozima takve preporuke. Nadalje, procjena je li manje od tri primljenih prihvatljivih ponuda rezultat objektivnog nepostojanja konkurencije ili je to rezultat nekih drugih uzroka, trebaju biti temeljno obrazložena i o tome u dokumentaciji moraju postojati relevantni dokazi.

Činjenica jeste kako se radi o specijalnoj opremi (uglavnom naoružanje i nekoj specijalnoj opremi) i da je vjerojatno bila i žurna nabava, no međutim revizija je mišljenja kako je rukovodstvo Agencije trebalo izabrati prikladniji postupak koji dozvoljava Zakon o javnim nabavama (primjerice primijeniti članak 5 . Zakona o javnim nabavama ili izabrati primjereniji postupak).

- Testiranjem procedura izbora dobavljača za nabavku uredskog materijala za 2005. godinu, uočili smo kako na dvije od ukupno šest ponuda nije upisano vrijeme prijema ponude. Nadalje prigodom ocjenjivanja ponuda, firmi Crobox je dodijeljeno 5 bodova na temelju roka plaćanja od 122 dana od dana fakturiranja, a u ugovoru je naznačen rok plaćanja 60 dana od dana fakturiranja, dok su ostale tri ponude dobile 3 boda za ponuđeni rok plaćanja od 60 dana;
- Kod nabavki košulja izvršen je odabir dobavljača čiji uzorak, po zapisniku Povjerenstva, zadovoljava tražene uvjete, iako u izvještaju Eurinspekta (društva za kontrolu roba i analizu), ni jedan dostavljeni uzorak ne zadovoljava točno tražene uvjete. Povjerenstvo je, po saznanjima revizije, vršila uspoređivanja pojedinačnih ocjena za svaki uzorak i izabrala ponuđača čiji su uvjeti najbliži traženim.
- Prigodom nabave darova za reprezentaciju putem konkurentskog postupka smo uočili kako su prikupljene tri ponude, no međutim jedna je proglašena nevažećom jer nije zadovoljavala uvjete navedene u zahtjevu za dostavu ponuda. Međutim Agencija je nastavila proceduru bez obzira što nisu bile tri zadovoljavajuće ponude, što po mišljenju revizije nije sukladno Zakonu o javnim nabavama;
- Agencija nije uskladila Pravilnik o internim procedurama stvaranja obveza od 07.09.2004. godine sa Zakonom o javnim nabavama;

- U obavještenju o nabavi od 17.10.2005. nisu navedeni podaci o kalkulaciji cijena pa se ne može utvrditi jesu li planirani iznos nabave predstavljali cijenu sa uključenim porezom ili bez poreza. Iz tih razloga se može steći dojam kako su ugovorene vrijednosti kod nekih lotova iznad planiranih, iako ukupna vrijednost ne prelazi planiranu sumu nabava;
- Prigodom testiranja procedura izbora dobavljača za nabavu džudo strunjača uočili smo sljedeće: u zahtjevu za dostavljanje ponuda je naznačena dimenzija 250*100*4, a sve ponude su sa dimenzijama 200*100*4. Po mišljenju revizije razlog neusuglašenosti je u nepoznavanju ove materije od strane Povjerenstva. U zahtjevu za dostavu ponuda nije naznačeno da se cijene dostave sa porezom ili bez poreza, tako da je u određenom broju slučajeva na ponudi rukom upisano da je cijena sa porezom, što po mišljenju revizije nije ispravno. Dakle, Povjerenstvo nije tražilo dodatno pismeno obrazloženje od ponuđača glede dimenzija strunjača i uključivanja poreza što je po mišljenju revizije trebalo učiniti.
- Kod ugovora sa fizičkom osobom koji je zaključen 25.07.2005. godine definirano kako u iznos zakupnine uračunat porez na promet usluga. Obzirom kako je tada važećim Zakonom o porezu na promet proizvoda i usluga uređeno oporezivanje usluga koje fizička osoba obavlja pravnom licu, preporučujemo preispitivanje ove odredbe ugovora i pribavljanje tumačenja od strane odgovarajućih nadležnih institucija. Također je uočeno kako po ovom ugovoru nije obračunat porez na prihode od kapitala građana u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak građana za što bi također trebalo zatražiti mišljenje odgovarajućih nadležnih institucija;
- Uočili smo kako dokumentacija kod nabave koja je provedena za tender koji je objavljen 17.10.2005. godine, nije u cijelosti uredna i ažurna, te da ubuduće treba više pozornosti posvetiti urednosti dokumentaciji glede provođenja procedura nabava;
- Uočili smo kako je Agencija pribavila mišljenja Pravobraniteljstva za sve ugovore koje je zaključila sa izabranim dobavljačima.

Ured za reviziju sugerira rukovodstvu Agencije analiziranje svih gore pobrojanih slabosti i propusta, te ubuduće nastojati dosljedno provoditi procedura nabava sukladno Zakonu o javnim nabavama, a u slučaju određenih nejasnoća konsultirati nadležne institucije.

3.3. Planiranje i izvršenje proračuna

Prijedlog proračuna za 2005. godinu Agencija je dostavila Ministarstvu financija i trezora BiH u ukupnom iznosu od 45.614.946,00 KM, pod pretpostavkom da će u Agenciji u 2005. godini biti zaposleno 1690 sistematiziranih radnih mjesta. Predloženi proračun za Agenciju imao je slijedeću strukturu: za tekuće izdatke 31.478.946,00 KM, kapitalne izdatke iznos od 14.136.000,00 KM.

Agenciji je odobren proračun u iznosu od 25.340.951,00 KM, te naknadno je odobren Program posebne namjene u iznosu od 710.691,00 KM što ukupno odobreni proračun iznosi 26.051.642,00 KM. Proračun je realiziran u iznosu od 22.557.339,00 KM ili 87 %u odnosu na planirana sredstva.

Tijekom revizije smo uočili kako Agenciji nije izvršila upošljavanje sukladno sa predviđenom dinamikom. Naime Agencija je planirala u tijeku 2005. godine uposliti 950 uposlenika, no međutim sa 31.12. 2005. godine je uposleno svega 477 novih uposlenika što predstavlja nešto više od 50% planirane dinamike upošljavanja. Razlozi za ovoliko odstupanje dinamike upošljavanja broja izvršilaca su višestruki i dobrim dijelom su objektivne prirode, tj. ovise od drugih činilaca na razini institucija BiH.

Nadalje kada je u pitanju planiranje i izvršenje proračuna uočili smo pojavu prestrukturiranja u četiri slučaja od kojih dvije u dvanaestom mjesecu, i jedna čak vršena u tijeku 2006. godine tj. 20.01.2006. godine, što nam sve ukazuje na određene slabosti i koordinacije u procesu planiranja i izvršenja proračuna za 2005. godinu.

Pregled, traženog, odobrenog i utrošenog proračuna za razdoblje 01.01.-31.12.2005.godinu prikazan je u tablici broj 1. u privitku ovog Izvješća.

Ured za reviziju je mišljenja kako Agencija treba da donese procedure izrade i usvajanja nacрта proračuna (imajući u vidu veličini i složenost organizacije) uzimajući u obzir sve relevantne parametre koji utječu na kvalitetno planiranje. Revizija cijeni kako je Agencija u tijeku 2005. godine bila u procesu izgradnje formiranja svoje organizacione strukture i jačanja kako u ljudskim tako i materijalno tehničkim resursima. No međutim Agencija bi trebala projekcije proračuna zasnovati na realnoj dinamici zapošljavanja, uz sagledavanje svih aspekata koji utječu na novo upošljavanje (kao što je materijalno tehnička opremljenost, raspoloživa financijska sredstva itd.). Uz kvalitetniju komunikaciju sa Ministarstvom financija i trezora BiH i drugim institucijama BiH, postigle bi se realne procjene potrebnih sredstava što bi omogućilo i kvalitetniji proces planiranja i izvršenja proračuna.

3.4. Popis sredstava i izvora sredstava

Tijekom revizije popisa sredstava i izvora sredstava uočili smo kako Agencije nije u cijelosti na zadovoljavajući način izvršila popis sredstava i iskazala stanja sredstava sukladno računovodstvenim standardima koji reguliraju ovo područje. Uočeni propusti se odnose na sljedeće:

- Neispravna oprema nije rashodovana već je od strane Centralnog povjerenstva predloženo formiranje posebnog povjerenstva u tijeku godine (radi se uglavnom o namještaju i računarskoj opremi).
- U Glavnoj knjizi Agencije nije evidentirana kao oprema u pripremi sredstva koja nisu isporučena do roka za izradu godišnjeg obračuna, a čija nabava je provedena u 2005. godini (nabava je evidentirana na klasi 8- kapitalni izdaci i klasi 3- obveze prema dobavljačima). Propuštanjem evidentiranja, ne mogu se usporediti klase 0 i 8, odnosno, stiče se kriva slika o nabavama koje su izvršene u tijeku godine.
- Tijekom revizije smo stekli dojam kako sve pripremne radnje za popis nisu bile adekvatno obavljene (primjer za to su automobili koji su nabavljeni tijekom prosinca, a njihov popis je izvršen naknadno u tijeku inventure i dostavljena posebna lista).

Poznata je činjenica kako izvršenja popisa predstavlja obvezu i da popis sredstava i izvora sredstava doprinosi da u godišnjim financijskim izvješćima bude iskazan istinit i fer pregled sredstava i izvora sredstava, što u ovom slučaju nije u cijelosti ostvareno.

Ured za reviziju preporuča rukovodstvu Agencije da problematici popisa sredstava i izvora sredstava ubuduće posveti više pozornosti i izvrši odgovarajuće pripreme kako u računovodstvu tako i na terenu. Ovo posebice naglašavamo s obzirom na složenost i dislociranost Agencije u cilju kvalitetnog i točnog sačinjavanja popisa sredstava.

4. KORESPONDENCIJA

Agenciji je uručen nacrt Izvješća o reviziji za 2005. godinu, na razmatranje i dostavljanje komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Agencija je dostavila svoje komentare na nacrt Izvješća.

Po našem mišljenju, Agencija nije dostavila nove dokaze i činjenice koje bi utjecale na izmjenu nalaza sadržanih u nacrtu Izvješća.

U pravitku Izvješća dostavljamo vam komentare Agencije i naš odgovor.

5. SAŽETAK

Ured za reviziju je izvršio reviziju finansijskog poslovanja Agencije sukladno Zakonu o reviziji i INTOSAI standardima, uvažavajući opće uvjete okruženja u kojem je egzistirala Agencija.

Revidiranjem poslovanja u 2005. godini utvrdili smo određeni broj nedostataka i propusta, te na temelju isti smo dali određene sugestija i preporuke u cilju unapređenja poslovanja Agencije, a koje se ogledaju u sljedećem:

- § Nedostaci koji govore o slabostima sustava internih kontrola (vidjeti točku 3.1.).
- § Slabosti u procedura nabava koje su regulirane Zakonom o javnim nabavama (vidjeti točku 3.2.).
- § Uočenim nedostacima i propustima u procesu planiranja i izvršenja proračuna (vidjeti točku 3.3.)
- § Uočenim nedostacima u izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava (vidjeti točku 3.4.)

Opći dojam revizije je kako Agencija nije nastavilo pozitivne trendove u području poslovanja i poboljšanja koji su uočeni u Izvješću o reviziji za 2004. godinu, nego su uočeni određeni nedostaci u poslovanju koji su se posebice ogledali u slabostima izvršenih procedura nabava i izvršenog popisa sredstava.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

mr. Dragan Kulina

GLAVNI REVIZOR

Milenko Šego